

»Tukaj se počutim dobro.«

Rodil sem se v Iranu. Moje rano otroštvo je bilo srečno. Oče je delal v nacionalni banki v Teheranu in živeli smo mirno. Po islamski revoluciji, ki se je končala leta 1979, se je naše življenje zelo spremenilo. Moja družina pripada bahaizmu, monoteistični religiji, ki je nastala v 19. stoletju v Iranu. Ker je v Islamski republiki Iran islam zapovedan kot edina prava religija, bahaizma v Iranu ne priznavajo kot verske skupnosti in ga preganjajo, bahajci pa nimamo enakih pravic kot drugi Iranci. Denimo, obiskujemo lahko osnovno in srednjo šolo, na kolidže in univerze pa kot nemuslimani nimamo vstopa. Bahaji smo največja verska manjšina v Iranu. Po islamski revoluciji jih je veliko pobegnilo iz države in ker smo v Iranu preganjani, nam je večina zahodnih držav doslej priznavala status begunca. Bahajske skupnosti so prisotne v 200 državah, bahajci pa smo izjemno solidarni med sabo.

Iranski režim je po revoluciji bahaje sistematično odpuščal iz državnih služb, tako je tudi moj oče ostal brez službe. Ko sem bil star 14 let, se spomnim, kako so bili starši obupani. Iz hiše so odnesli vse bahajske knjige, slike prerokov in simbole in jih zunaj zakopali. Nekoč so neki ljudje vdrli v hišo in začeli pretepati starše, zažgali so vso obleko, govoreč, da so bahaji umazani, ker niso muslimani. Nato so nas vrgli iz hiše in vzeli naše premoženje, tudi denar. Postali smo brezdomci. Začasno smo se zatekli k sorodnikom, dokler oče ni našel druge službe in nas je lahko preživljal.

Ker nisem imel možnosti obiskovanja kolidža, torej možnosti izobraževanja, so starši varčevali denar za moje šolanje v tujini. Ko sem končal dvoletno služenje vojaškega roka, so me poslali v Pakistan v Islamabad, kjer so v pisarni ZN preverili mojo pripadnost bahaizmu in dobil sem mednarodno zaščito. V Pakistanu sem

nato leto in pol čakal na odobritev statusa begunca v ZDA.

Določili so, da se preselim v Los Angeles, kjer se je moje življenje ustalilo. To je bilo leta 1998. Čez nekaj let so enako naredili moji starši, brat in sestri: odšli so v Pakistan in nato v Los Angeles. Življenje se je izboljšalo, vpisal sem se na kolidž. Obenem pa me je zanimalo, kakšen je položaj bahajev v Iranu, hotel sem jim pomagati. Na spletnih straneh sem začel objavljati šale o iranskem režimu, nekoliko pozneje sem srečal ljudi iz iranske kableske televizije v Los Angelesu, katere program je bil usmerjen proti iranski vladi. Pridružil sem se jim in začel pripravljati zabavne oddaje, v katerih sem se norčeval iz iranskega režima. Ves čas sem spremljal razmere v Iranu, ki so se spreminjale, videti je bilo, da se je režim nekoliko omehčal, zdelo se je, da je bilo več svobode, demokracije. Tako so govorili ljudje iz Irana, s katerimi sem bil v stiku preko interneta. Takrat sem preko Facebooka spoznal deklo, s katerim sem se zblížal, veliko mi je pripovedovalo o Iranu. Leta 2011 sem se zato odločil, da obiščem Iran in preverim, kakšne so razmere, se z dekletom poročim in pripeljem v ZDA.

Ko sem prišel v Iran, se dogodki niso odvili dobro. Na letališču me je aretirala iranska tajna policija, ki je bila seznanjena z mojimi aktivnostmi v medijih; spraševali so me, kje sem bil vsa ta leta, kje je moja družina, kako sem prišel v ZDA, kaj sem govoril, da so me sprejeli v ZDA, zakaj sem se vrnil. Zdelo se mi je, da me obtožujejo vohunjenja. Upiral sem se, da živim v ZDA in da morajo spoštovati moje pravice. Smeje so raztrgali moje dokumente in me najprej poslali za tri dni v pripor. Niso mi sodili in nisem vedel, kaj se bo zgodilo, kaj me čaka. Zaprli so me v politični zapor, pripor pa so nato podaljšali za devet mesecev. Dostopa do telefona ali interneta nisem imel, zato sem prosil zapornike, ki so jih spustili na prostost, da o moji situaciji obvestijo ameriško ambasado in sorodnike v tujini. Počutil sem se nemočnega in ker sem začel zmerjati in preklinjati iransko oblast, so podivjali in me začeli mučiti. Na nogah in hrbtu so me porezali z nožem in v vreznine nasuli sol. Začel sem obupavati, hotel sem se ubiti (pokaže na brazgotine na roki). Po devetih mesecih so me spustili. Ne vem, zakaj. Takrat sem si mislil, da hočejo izvedeti, kam bom šel ali s kom bom stopil v stik, ker so mi sledili.

Bil sem popolnoma brez denarja, brez dokumentov in brez sorodnikov, saj so se vsi izselili iz Irana. Bil sem brezdomec, na cesti. Poiskal sem delo pri čuvajski službi. Poklical sem starše, vendar mi niso mogli poslati denarja iz ZDA, ker denarne transakcije zaradi mednarodnih sankcij proti Iranu niso bile mogoče. Počakati sem moral, da bo kdo pripotoval v Iran in mi prinesel denar. Ko sem končno dobil denar, sem sklenil takoj oditi v iraški Kurdistan, ker je tam ameriška ambasada, vendar so me še pred mejo ujeli, denarno kaznovali, preostali denar vzeli in pripeljali v Teheran, kjer sem se ponovno znašel na ulici. Šel sem v urad, kjer izdajajo potne liste, vendar so mi prošnjo za izdajo potnega lista zavrnilo z utemeljitvijo, da sem na črnem seznamu. Tja sem hodil vsak dan, moledoval uradnike in jih na koncu zmerjal. Bil sem brezdomec, neurejen, moja obleka je bila umazana in smrdišča, zrasla mi je brada in videti sem bil kot džanki. Ljudje v uradu so začeli govo-

riti, da haluciniram, da sem na drogah, zato so poklicali policijo, ki me je odpeljala v rehabilitacijski center za odvisnike od drog. Tam sem ostal osem mesecev.

Novembra lani so me po osmih mesecih spustili, odobrili mojo prošnjo in dobil sem potni list za enkratni izhod iz države. Starši so mi ponovno poslali denar, tako da sem odšel v Turčijo. Tam sem takoj pohitel na ameriško ambasado, ker nisem vedel, da ne moreš vanjo kar vkorakati, ampak se je treba za termin prijavit po spletu. Torej, dobil sem termin šele čez tri mesece, jaz pa nisem mogel tako dolgo čakati, ker se nisem počutil varnega. Bal sem se, da mi sledi iranska tajna policija, ker med Turčijo in Iranom ni viznega režima. Ko sem videl, da se drugi, Sirci in Afganistanci, pripravljajo na potovanje s čolnom iz Turčije v Grčijo, sem menil, da je to dobra priložnost tudi zame. Hotel sem čim dlje od Irana. Tihotapljenje v Evropo je bilo v Turčiji takrat industrija. Že na ulicah v Carigradu sem videl veliko ljudi, ki so kupovali rešilne jopiče, v bližini teh trgovin sem se pozanimal o tihotapcih, možnih poteh, spodobnih cenah za prevoz po morju, ker je veliko goljufanja. Za pot iz Turčije v Grčijo s čolnom sem plačal 1100 dolarjev. Torej, šel sem na majhen čoln, v katerem je bilo skoraj šestdeset ljudi, bilo je grozno. Potovanje je trajalo tri ure, pristali smo v Metiliniju na otoku Lesbos. Ko smo pripluli, sem mislil, da je moje kalvarije konec, v bistvu pa se je šele začela. Izvedel sem, da so zaprli meje za Irance, ker v Iranu ni vojne. Toda moral sem naprej. Ker Afganistanci in Iranci govorimo isti jezik z različnim naglasom, sem se izdajal za Afganistanca, da bi me spustili naprej in bi lahko prečkal grško-makedonsko mejo. Na grško-makedonski meji so me večkrat zavrnili zaradi prevajalcev, ki so me spraševali podrobnosti, recimo kje je kakšna ulica v Kabulu. Med božično-novoletnimi prazniki mi je uspelo priti v Makedonijo, ker so bili policisti pijani in niso bili pozorni.

V Makedoniji sem nato samo sledil drugim, nisem imel določene destinacije, kamor bi želel, hotel sem samo naprej. V Srbiji sem moral plačati 25 evrov za vlak na Hrvaško, vendar nisem imel denarja. Tam je bil UNHCR, ki je pomagal družinam z otroki brez denarja in hendikepiranim. Nisem imel druge izbire, kot da sem se k šotoru UNHCR opotekel, kot da bi bil hendikepiran in jim rekel, da imam multi-plosklerozo. Tako so mi plačali vožnjo, dobil sem karte za hrano. Veliko stvari sem počel, da sem prišel sem. Prešel sem Hrvaško in Slovenijo do avstrijske meje, kjer so me ponovno ustavili prevajalci. Na avstrijski meji so me trikrat zavrnili.

Ničesar nisem vedel o Sloveniji. Bil sem bolan in neskončno utrujen, tri dni sem bil na meji, Avstrijci so me pošiljali nazaj, zato sem se pozanimal, ali lahko za azil zaprosim v Sloveniji. Storil sem tako, vzeli so mi prstne odtise in me poslali v postojnski zapor za približno dvajset dni, kjer je stekel postopek identifikacije nacionalnosti, imena itd. Potem so me premestili v azilni dom na Viču, pozneje pa v center na Kotnikovi ulici v Ljubljani. Odšel sem na ameriško ambasado, da bi uredil papirje. Zdi se mi, da je trajalo celo večnost, hoteli so dokaze, da sem bil v zaporu, jaz pa nisem imel nobenega papirja. Zato sem moral najeti odvetnika. Toda odkar sem v Ljubljani, sem vzpostavil stike z lokalno skupnostjo in počutim se veliko bolje, umiril sem se, sprostil in počasi ugotavljam, da se mi ni treba vrniti v

ZDA. Tam sem izgubil status, ker sem odšel iz države, zdaj moram pojasniti, zakaj sem odšel v Iran, a pri sebi nimam nobenih dokazov. Na ameriški ambasadi so mi svetovali, da se lahko vrnem v ZDA, če se poročim ali če me povabijo starši, ki so postali državljani ZDA. Toda tukaj se počutim dobro, ljudje so me takoj sprejeli, našel sem veliko prijateljev. Okolje je prijazno, ni toliko ljudi kot v ZDA, mirno je, narava je lepa. Zato sem se odločil ostati tukaj in zaprositi za azil. Ker nimam dokumentov, sem odločevalce prosil, naj mi dajo nekaj časa; pred nekaj tedni sem dobil dokumente, ameriške in iranske, dokazati sem moral, da sem bahaji in počakati, da so mi poslali pismo iz bahajske skupnosti.

Zdaj dva meseca in pol (od aprila) čakam na odločbo o azilu. Medtem trikrat na teden obiskujem ure slovenščine na Slovenski filantropiji, imam osebno učiteljico. V Sloveniji ni veliko beguncev, zato mi na odločitev o azilu ne bo treba čakati tako dolgo kot v Nemčiji ali Avstriji. Problem pa je, da dobimo 18 evrov na mesec, kar je noro. Veliko ljudi je zaradi tega odšlo v druge države, vedo pa, da se bodo morali vrniti zaradi dublinskega mehanizma, toda medtem bodo prejeli nekaj denarja od, recimo, nemške države. Problem je tudi, ker je v Sloveniji malo pozitivnih odločb za podelitev azila, zato smo begunci zaskrbljeni, vseeno pa upamo, da bodo pozitivno rešili naše prošnje. Če se bom moral vrniti v Iran, me bodo ubili. V Ljubljani smo organizirali protest pred iransko ambasado. Od takrat mi grozijo, občutek imam, da me v Ljubljani spremlja iranska tajna policija; poznam jih, dolgo sem imel opravka z njimi, fotografirajo me, po Twitterju, Facebooku in Instagramu mi vsak dan grozijo, češ da me bodo našli na Kotnikovi. Policijo in UNHCR sem obvestil, kaj se dogaja, o tem sem seznanil tudi mojega odločevalca o azilu. Med begunce so pomešani tudi ovaduhi.